

- viden i fællesskab

2018

Et naturligt pædagogisk rum

At være i pagt med naturen, at komme tæt på naturen, at leve bæredygtigt fremhæves i dag som positive afsæt for et godt liv. I medierne præsenteres vi for et utal af eksempler på, hvordan man kan overleve i fri natur eller eksempelvis tilberede mad i naturen. Men hvilke muligheder har borgere med handicap for at bruge naturen som et naturligt rum i hverdagen?

Af Jette Lorenzen, leder af VISS

Jeg er taget på en tur rundt i Landsbyen Sølund for at snakke med borgere og medarbejdere om det at bruge naturen som et naturligt og pædagogisk rum. Landsbyen Sølund ligger placeret i et smukt naturområde med skove, stier, søer og et rigt dyreliv, hvorfor der er rig mulighed for at benytte den natur, der ligger lige uden for vinduerne.

Samling om bålet

Mit første stop er ved Beboernes hus, som er et aktivitetstilbud til borgerne. Huset summer af liv med mange spændende kreative aktiviteter som musik, leg, hygge, fællesspisning og meget mere.

Men vi skal ikke være inde, for hver tirsdag bliver der kaldt til samling om bålet. Bålet repræsenterer historisk set et samlingspunkt, hvor husets beboere samledes efter en lang dag til spisning, hygge og fortællinger om dagens bedrifter fx på jagtmarken. Denne formiddag er det således også den gode historie, fællessang og lidt koldt eller varmt til ganen, der er omdrejningspunktet for os, der sidder rundt om bålet på havestole beklædt med fåreskind og tilbud om et varmt tæppe.

Når vi sidder der, er vi ligeværdige, vi byder hver især ind med det, vi kan, og bidrager derfor til det fællesskab, vi er en del af. Bålet bliver det fælles tredje, vi kan mødes om, sangene og fortællingerne bliver det, der binder det hele sammen.

Lene Bay, der er kulturmedarbejder, gør bålfadet klar, rundt om fadet opstilles stole, som beklædes med lammeskind og et tilhørende tæppe pr. stol. Sanne Dudoret, som også arbejder med udeaktiviteter, henter sin ukulele, og snart dukker beboerne op: Solveig, Daniel, Gitte, Amanda og Ole.

Mens vi finder vores pladser, går snakken livligt. Solveig er tydeligt tilfreds med at komme ud og fortæller glad om sin papegøje, som er blå, og at hun har fået nye støvler. Hun kan lide at komme ud og lave bål og samle fjer, selvom de kan være giftige, fortæller hun. Flere har lyst til pandekager med is eller æbleskiver med *syltemøg*, det kan vi alle blive enige om, da vi har fået sat os til rette rundt om bålet, vi kan næsten fornemme, hvordan pandekagerne ville syde på panden over flammerne.

Solveigs støvler får sin helt egen historie denne formiddag, men det finder vi først ud af lidt senere. Daniel fortæller, at han har været på weekend hos sin mor og far, og derfor kigger han eftertænksomt med et glimt i øjet, og så fornemmer vi alle, at han er fyldt op med gode oplevelser. Gitte sidder og klapper med en fin sommerfugl i håret, mens vi sanser røgen og varmen fra flammerne og hyggen omkring bålet. Amanda og Ole er mere stille i dag, men de lader til at hygge sig. Når man sidder der, kan man godt føle et fællesskab med vore forfædre, som også fortalte historier rundt om bålet ...

Vi hjælper med at varme den lille ukulele op, som er blevet lidt kold. Godt varmet op af små klap, kan den spille, og så kan vi synge, 1, 2, 3. ”En vej går i himlen, hvor jeg bor, der står en lille hest og spiser ... la la la ...”, vi klapper i hænderne, tramper med fødderne og rækker armene ud i luften, som om vi flyver, og hvis vi lukker øjnene, så kan det næsten være sandt.

Efter et par sange er det tid til historie, som efter opfordring fra Solveig kommer til at handle om Solveigs store støvler, der ville løbe bort helt over til Daniels mor og far som bød på kaffe og kage ... Historien bliver til ved, at vi, der sidder rundt om bålet, bidrager godt hjulpet på vej af en god portion humor og fantasi. Samtidig tager vi stimuli fra omgivelserne med i historien, som kommer naturligt til os, der hvor vi er. Denne formiddag kommer der en ambulance, og så handler historien pludselig om det at få taget en blodprøve, for det har flere også prøvet og kan fortælle om. Fantasien løfter os op og ender med, at vi alle flyver gennem luften og lander lige ved siden af bålet ved slottet Sølund.

Nu er vi vidst også ved at være lidt tørstige, og så er det godt at få en kop saft eller te, mens vi drømmer og taler om de pandekager, der ville dufte og smage så dejligt her ved bålet.

Jeg takker for besøget omkring bålet, det var hyggeligt, men jeg må videre, for jeg skal jo også hen til Peter, som har fundet en helt ny glæde ved at være ude i naturen.

På besøg i en shelter

Peter, som er en frisk ung mand, har været på STU og derefter et smut i byen, da jeg møder ham i boenheden. Jeg får en kop kaffe og får også snakket lidt med de andre beboere, inden vi går udenfor. Vi skal lige rundt om bygningen og igennem en hæk, hvor Peter har bygget en shelter sammen med Johnny. Shelteren er ret imponerende, den ligger i sin egen lille have med bålplads og udsigt, så beliggenheden er helt i top. Det er kvaliteten af

shelteren også. Peter fortæller, at haven er fælles for alle i boenheden, og shelteren, som er bygget af gamle europa-paller suppleret med lidt restmaterialer, er derfor også til fælles brug, men det er helt ok for Peter.

Byggeprocessen begyndte med at hente pallerne på trailer, derefter skulle de skilles af. Peter var fra starten af selv med til at lave en tegning over, hvordan shelteren skulle se ud, så den er blevet, som han ville have den! Shelteren skulle være så stor, at Peter og en mere skulle kunne sove i den, fortæller Peter. Da de var kommet rigtig godt i gang, kunne det godt blive nogle lange dage inden de var færdige med dagens arbejde, men det var bare fedt at være i gang og se shelteren langsomt blev til. Nu er den bygget, og når vi sidder der, er det ikke svært at forestille sig, at det bliver godt at overnatte, når det bliver lidt mere forår. Der er ellers gjort klar til overnatning, for der er både en hylde og en krog til tøjet i hver ende, ligesom der er sat et beslag op til en lygte, som skal lyse shelteren op, når solen går ned. Peter glæder sig helt tydeligt til at sove ude, især når der er uro i huset, vil han gerne sove ude i ro og mag.

Peter og jeg snakker om, hvordan han har det med naturen. Han fortæller, at han nyder at være ude, at gå ture og opholde sig uden for. Han kan lide den friske luft og at lave mad over bål. Han har før været på tur med Johnny, hvor de har sovet ude i soveposer og stegt en kylling over bål, det glæder han sig til, at de gøre igen til foråret.

Interessen for naturen betyder også, at Peter har købt en god sovepose, som kan klare helt ned til -14 grader, for udstyret er vigtigt. Man skal have et liggeunderlag, og noget til at koge vand i, det kan enten være en primus eller et trangia-sæt, men Peter har købt en jetboiler, som er en gasbrænder, hvor man kan koge vand i. Peter har tjek på, hvad man skal have styr på, inden man overnatter uden for. Noget af sin viden har han fået via youtube film, men også Johnny er en stor vidensbank for Peter.

Jeg takker Peter for fremvisningen og den hyggelige snak om udelivet. Jeg er blevet en del klogere på, hvad der skal til for at overnatte i det fri.

Johnny Juhl, som arbejder i boenheden, er tydeligvis en stor inspiration for Peter. Johnny opdagede sidste år, at de to kunne dele interessen for at være ude og bygge noget sammen.

Der er lidt mandehørm over det at skulle bygge et bål, anrette en lejrplads og selv tilberede maden over bålet. Der giver en ligeværdighed i at sidde omkring bålet, når lejren er etableret, eller når man går side om side gennem skoven. Johnny har selv opholdt sig meget i og sætter naturen højt både professionelt og i sin fritid. Naturen kan medvirke til at skabe ro, dannelse, balance og mening for alle mennesker, fortæller han. Inden Johnny begyndte i boenheden i 2009 har han brugt størstedelen af sit liv udendørs, i første omgang som soldat, senere som turleder i 3. verdens lande, og han har i en længere årrække fungeret som uddannet friluft vejleder.

Skovhandi

På vej hjem går jeg forbi søerne og glæder mig til, når solen igen står lavt, og sensommerens lune breder sig, for netop på det tidspunkt danner Landsbyen Sølund igen rammen for Skovhandi.

Skovhandi 2018 er et tilbud til mennesker med handicap i Skanderborg Kommune om at prøve kanosejlads, bueskydning, forhindringsbane, slackline, tovbane, skovgynger eller klatring i træerne. Det lyder vildt og ikke særlig handicapvenligt, men det er en helt fantastisk oplevelse, som er tilpasset den enkeltes funktionsniveau, så alle kan være med. Ingen går sultne omkring, for der laves mad over bål, og pandekager vendes. En dejlig dag under åben himmel med et væld af aktiviteter - det må om noget kunne betegnes som anvendelsen af naturen som pædagogiske rum.

Måske har andre kommuner i Danmark et tilsvarende tilbud? Mindre kan gøre det, når blot vi ser på muligheder frem for begrænsninger.